

**Tractatvs De Præventionē Ivdiciali [!], Sev De
Contentione Ivrisdictionvm**

Tonduti, Pierre François de

Lvgdvni, M.DC.LXXIII.

Capvt XVI. An & quando qui per accusationem præuenit possit reaccusari.

...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98370](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98370)

28. Cæterum, quia hæc quæstio vtrum causa criminalis civilis præiudicet, vel è contrà, altioris est indaginis; & illam amplissimè tractauit Farinac. dicta quæst. 100. Ideo ad illum lectorem remitto. Cui addo Trentac. lib. 2. tit. de iudic. res. 7. Nat. conf. 138. Crauet. consil. 74. lib. 2. inter consil. crimin. defen. reor. versor. & apud eundem consil. 280. Guazzin. de defen. 1. cap. 24. Rotam decis. 579. par. 4. recentior. Gratian. d. cap. 394. Ricc. collect. 3450. & in locis per eum allegatis. Cocc. d. decis. 123. Lancell. de attent. par. 2. cap. 4. limit. 23. Butat. decis. 47. 69. 34. 415. 944.

29. Ista autem quæstionis præiudicialis oppositio non solum locum habet, quando agit inter eundem actorem & reum, sed etiam quando tertius post litem inter alios ceptam, intentare vellet actionem præiudicalem. Exemplum habetur apud Coccin. d. decis. 308. num. 5. ¶ Vbi cum prima actio fuisset intentata à quodam tertio petente domum sibi adjudicari tanquam fideicommissio suppositam, non poterat reus agere ad retractum vigore Bullæ super alia domo contigua, donec quæstio fideicommissi ab illo tertio intentata, fuisset terminata per sententiam. Quia quæstio dominij, etiam à tertio intentata erat præiudicialis, ex eo quod nemo potest retrahere nisi sit Dominus, & illa decisio fundatur in doctrina Bart. in d. l. feudum. ff. de exceptio. num. 5. versio. Secundum quam, & versio. Sed ipse. Et versio. Sed quando vnum iudicium,

31. Quarta conclusio: Non potest opponi quod causa vna sit alteri præiudicialis, quando agitur de duabus causis omnino diuersis & separatis, nullaque ratione inuicem connexis, nec mutuo dependentibus, Bart. in l. 1. §. penult. ff. de verb. obligat. Gratian. dicta discept. 394. n. 14.

CAPVT XVI.

ARGVMENTVM.

An & quando qui per accusationem præuenit, possit reaccusari. Et an & quando locus sit repriminationi, præsertim quando agitur de delicto in eadem rixa commissio. Et quis dicatur aggressor. Et quid observandum sit si delicta essent æqualia & pares probationes. Denique quid iuris, si accusatus proponat repriminationem de falso, post litem criminalem præuentam. Quod reaccusatio non admittatur favore illius cuius nomen receptum est inter reos. Et quod accusatio super vno delicto non inducat præuentionem querelæ instituta super alio.

S V M M A R I V M.

1. Vtrum accusatus possit repriminari, & suam accusationem recusare. Remissio.

Qui fuit accusatus potest reaccusare quando nomen eius nondum receptum est inter reos.

Si diuersæ accusationes de diuersis criminibus opponantur non est supersedendum etiam si agatur de minori delicto.

Iudex requisitus non tenetur remittere reum donec

cognitum fuerit de delicto quantumvis minori de quo accusatur in suo tribunali.

2. In qua querela procedendum sit quando agitur de iniurijs, vel vulneribus hinc inde illatis, & qua præualere debeat.

3. Ex duobus rixantibus si ignoretur quis sit aggressor, quomodo procedendum sit.

4. Accusatus de aliquo crimine potest falsi accusationem instituire, etiam post nomen receptum inter reos.

5. Accusatio falsi facta contra accusatorem, debet fieri coram eodem iudice. Quid vero de notario statuendum sit. ibidem num. 6.

Vt per accusationem præuenit non potest ab accusato reaccusari, quia regulariter repriminatio permittitur non est. Iuxta ea quæ declarat & copiose acquirat Clar. in praxi. §. fin. qu. 14. num. 12. Decian. in praxi. crimin. lib. 3. cap. 24. per totum. Hippolytus Riminald. consil. 114. ferè per totum. Maranta par. 4. dist. 6. num. 56. & 57. Farin. dicta qu. 100. num. 69. & 91. Et de accusat. qu. 12. num. 23. & qu. 16. num. 39. Guazzin. defen. reorum. defen. 3. cap. 10. per totum. Aduertendo tamen quod causa criminalis non dicitur cepta per solam inquisitionem, nisi citatio fuerit legitime excusa, Butat. decis. 109. per totum.

In hac materia multæ afferuntur à DD. regulæ & limitationes, & nominatim à Mar. Socino in cap. ex lictis. de mut. petit. in 6. ant. princip. in 14. fall. quæ paucis ad hoc reducuntur; videlicet. Quod ille qui accusatur de aliquo delicto, potest tam de maiori, quam de minori crimine accusatorem suum reaccusare, si nomen eius nondum est receptum inter reos; siue suam, aut suorum, siue extranei iniuriam prosequatur: sed si nomen eius iam receptum fuerit inter reos, non potest accusatorem aut alium accusare de minori crimine. Quod si agatur de maiori crimine, potest quidem alium extraneum accusare, non autem suum accusatorem, nisi suam, aut suorum iniuriam prosequatur. Quod intellige, reo in primis personaliter constituto; nam alioquin tota practica criminalis destrueretur: vt bene explicat Clar. in praxi. crimin. §. fin. n. 12. qui in hac materia adeundus est. Excipe crimen falsi, de quo mox agetur num. 4.

Sed quid dicendum, si contra eundem reum duæ causæ criminales à diuersis accusatoribus proponantur? Respondeo non esse supersedendum, etiam si noua accusatio sit de minori delicto: per text. in l. si cui, §. cum sacrilegium, ff. de accusat. Et sic causa præuenta super minori delicto suspendit cognitionem & iudicium maioris criminis. Et ratio est, quia alioquin contingere posset, vt reus accusans de minori crimine, non posset consequi satisfactionem iniuriæ sibi illatæ per crimen minus graue; quod fieri non debet, ex l. 2. ff. de priuat. delict. Vnde si iudex requisitus teneatur delinquentem ad iudicem requirentem remittere, poterit denegare remissionem si reus aliquod delictum quamvis leue commiserit, donec ille fuerit in suo Tribunali de leuiori delicto punitus, vt probat Addit. ad Gam. decis. 52. in fin.

Videri poterunt quæ nos diximus in quæst. benef. par. 1. cap. 117. num. 1. & seqq.

Verum si agatur de iniurijs, vel vulneribus mutuo in eadem rixa illatis, maior est difficultas; & hic casus quotidie euenire solet. Vera resolutio est, quod in primis considerare debet iudex quis in rixa & aggressione præuenit, non autem quis sit prior in accusa

accusatione, & sic videndum est quis prius deliquerit, & rixæ occasionem dederit, vt decisum fuit in Codice Fabrian. lib. 9. tit. 1. *Qui accusat. non poss. definit. l. n. 5.* Quia dum quid in rixa commissum est, non debet considerari tanquam multiplex delictum, sed tanquam vnum; Ideo præuentio accusationis nihil operatur.

Secundo aduertendum est quis grauiorem offensam passus fuerit, illius enim accusatio præualere debet. Faber dicta definit. l. in fine, per tex. ad l. rei maioris 21. ff. de except.

Et ad idem propemodum recidit Decian. in tract. crimin. lib. 3. dicto tit. 24. n. 37. & 38. Vbi dicit quod in mutuis vulneribus, qui non fuit accusatus, eiusque nomen nondum receptum est inter reos, potest accusatorem suum reculare, & recipitur quidem accusatio primi, & si alter, antequam aliud fiat, accuset, recipitur quoque huius accusatio si delicta sint paria. Sed si vnus de morte accuset, & alius de vulnere, quamuis accusans de morte esset posterior in accusando, tamen super hac posteriori accusatione sola esset procedendum, quia hoc delictum est grauius. Sed si delicta sint paria, recipitur vtraque accusatio, & super vtraque fit informatio. Et illa accusatio præualebit pro qua indicia & probationes erunt vrgentiores: Verum si factum esset vtrinque dubium, & probationes ac delicta æqualia, contra ambos procedetur, & vtriusque partis recipiuntur constituta & responsiones. Atque ita apud nos etiam præticatur.

Et de hac materia, & ex quibus cognoscatur quis fuerit aggressor, videatur tradita per Farinac. in tract. de homicid. q. 125. p. 7. §. 3. & n. 484. Vbi copiose & dilucidè casus omnes distinguit, ideo ad illum dum casus occurrerit recurrendum est.

Præterea & hoc in praxi summè notandum est; quod quando aliquis fuit accusatus de aliquo crimine, & testes qui contra ipsum deposuerunt sunt falsi, potest talis accusatus, etiam postquam nomen eius receptum est inter reos, suum accusatorem & testes de fallo accusare, & talis accusatio admittitur, & illa pendente, supersederi debet in accusatione principali, Farinac. dicta quest. 100. num. 65. & 68. & quest. 12. n. 23. & q. 16. n. 30. Qui tamen existimat hanc falsi accusationem coram eodem iudice causæ principalis proponendam esse, & non coram diuerso, ne causæ continentia diuidatur, per text. in authent. Et consequenter, C. de sent. & interloq. omn. iudic. DD. in c. 1. de mut. petit.

Si tamen iudex videret notarium esse suspectum, posset dealio ex officio prouidere, sumptis summarè & extraiudicialiter de hoc informationibus, iuxta tradita per Iacob. Laurent. in tract. de indice suspect. cap. 6. num. 3. Præsertim quia cum agatur de notario qui sumpsit informationes super negotio principali, posset ex nouis informationibus super testium falsitate sumèdis consequi laudem vel vituperium, vt in simili de teste dicit Farinac. de testibus quest. 60. num. 21. Et ita in praxi vidi per iudices obseruari.

CAPVT XVII.

ARGVMENTVM.

De Præuentione per executionem instrumenti sumpti per Notarium Regium. An & quando instrumenta per Notarios Aue-

nion. vel Comitatenfes sumpta possint demandari executioni in Gallia. De Notariis recipientibus instrumenta extra locum suæ deputationis. Quod instrumenta in aliena Monarchia confecta, producant hypothecam vbiq; terrarum. Et de reddendo idem ius extraneis, quod in eorum Loco Ciuibus exhibetur. De contrahibus rogatis per Notarios Baronum inter non subditos.

S V M M A R I V M.

- 1 In executiuis attendi debet statutum loci in quo petitur executio.
- 2 Instrumenta per notarios Regios confecta, continentia submissionem curiis Auenionis, vel Comitatus, mandantur executioni in ciuitate Auenionis vel Comitatu, iuxta submissiones.
- 3 In Gallia instrumenta in aliena Monarchia confecta non habent paratam executionem.
- 4 De iure communi notarius Pontificiæ, vel Imperiali auctoritate creatus, potest vbiq; instrumenta conficere.
- 5 Contrarium tamen seruatur in Gallia, & n. 9.
- 6 Explicatur dictio Notarij Apostolici, de qua fit mentio in constitutione Regia.
- 7 Alternatiua dictio ponitur inter equalia, seu partium distantia.
- 8 Notarius non potest instrumenta recipere extra locum suæ deputationis. Unde in Gallia notarij Pontificij non recipiunt instrumenta, n. 9.
- 9 Vtrum notarius extra locum suæ deputationis possit inter subditos illius loci instrumenta conficere? duæ referuntur opinionēs.
- 10 Quid in populis confederatis? Remissuè.
- 11 In Gallia contractus sumpti per notarium Baronum inter non subditos non valent nisi tanquam scriptura priuata extra illum locum.
- 12 Notarij Pontificij qui à Rege etiam habent auctoritatem, instrumenta, submissionem ad curias Regias continentia, habent paratam executionem in Gallia, & producant hypothecam.
- 13 Instrumenta per notarios extraneos quamuis in loco eorum deputationis confecta, non habent executionem, nec hypothecam in Gallia secundum aliquos.
- 14 Alij vero hypothecam ex illis, sed non executionem oriari volunt.
- 15 Instrumenta confecta à notario Principis, vel alterius ad id potestatem habentis, in loco subdito deputantis, faciunt fidem vbiq;.
- 16 Hypotheca constitutio pendet à consensu partium, excepta hypotheca legali seu tacita, sed expressa est de iure gentium.
- 17 Statutum de reddendo extraneis idem ius quod illi ciuibus Auenionensibus reddunt, est validum, & iuridicum, & obseruandum est.

V I A superius in cap. 10. de cessione bonorum, numero 76. & sequentibus, ostendimus, quod attentato statuto quo cauetur omnia instrumenta liquida, esse executioni demandanda; & contractus in aliena Monarchia confecti, habent executionem paratam, & ex illa inducitur præuentio; non abs te erit paulo diffusius explicare, quamnam sit potestas & virtus talium contractuum, seu instrumentorum per Notarios Regios,